

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗИ

Гавриленко Т. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства
Чепурна Д. О., магістрант
Київський національний університет технологій та дизайну

На сьогоднішній день нема чіткого визначення поняття «фінансова стійкість». Це обумовлено розбіжностями у визначенні сутності фінансової стійкості підприємства з точки зору вітчизняних та зарубіжних вчених. Одним з найбільш повних, на мою думку, є визначення Г.В. Савицької: «Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів в мінливому внутрішньому й зовнішньому середовищі, що гарантує його постійну платоспроможність і інвестиційну привабливість в межах допустимого ризику» [5 с. 572].

Одним з істотних компонентів фінансової стійкості підприємства є наявність у нього фінансових ресурсів, достатніх для розвитку конкурентоздатного виробництва. В свою чергу, самі фінансові ресурси можуть бути в необхідному обсязі сформовані тільки за умови ефективної роботи підприємства, яка зможе забезпечити одержання прибутку. За рахунок прибутку в ринковій економіці підприємство створює фінансову базу як для самофінансування поточної діяльності, так і для здійснення розширеного відтворення. Використовуючи прибуток, підприємство може не лише погасити свої зобов'язання перед бюджетом, банками та іншими підприємствами й організаціями, а й інвестувати засоби в нове будівництво, реконструкцію чи модернізацію наявного устаткування або заміну його прогресивнішим. При цьому для досягнення і підтримання фінансової стійкості важливий не тільки абсолютний обсяг прибутку, а й його рівень щодо вкладеного капіталу підприємства або затрат, тобто рентабельність [1 с. 305].

В сучасних умовах господарювання основою стабільної діяльності підприємств легкої промисловості є здійснення ефективної фінансової діяльності. Нині все більше ускладнюється їх стан в умовах кризи, яка призводить до безперервної зміни законодавства, відсутності підтримки з боку держави, низького рівня освоєння нових прогресивних технологій. Все це негативно впливає на господарську діяльність підприємств легкої промисловості. Ключовим завданням діяльності підприємств є виявлення шляхів та резервів підвищення ефективності його фінансової діяльності і саме тому дане питання є актуальним в сучасних нестабільних ринкових умовах господарювання.

Фінансова діяльність підприємств легкої промисловості має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених

коштів тощо, підвищення фінансової стійкості. Проте, в сучасних умовах кризи постає питання оцінки ефективності фінансової стійкості підприємств, раціональне вирішення якого потребує застосування певних методик чи підходів [2].

Для проведення оцінки фінансової стійкості в першу чергу необхідно сформулювати систему показників (табл. 1) [4].

Таблиця 1

Система показників оцінки фінансової стійкості підприємств легкої промисловості

№ з/п	Показники	Формули розрахунку
1	Коефіцієнт автономії	Власний капітал/Валюта балансу
2	Коефіцієнт фінансової залежності	(Довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення) / Валюта балансу
3	Коефіцієнт забезпеченості власними засобами	(Власний капітал – необоротні активи) / Оборотні активи
4	Коефіцієнт маневреності	(Власний капітал – необоротні активи) / Власний капітал
5	Коефіцієнт фінансового ризику	(Довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення) / Власний капітал

Крім наведених показників, одним із нетрадиційних методів оцінки є теорія нечітких множин. Технології на основі теорії нечітких множин дають можливість адекватно формалізувати вихідні дані для аналітичних завдань у реальних умовах невизначеності й перейти до обробки як числових, так і лінгвістичних даних, з урахуванням спектра модальних відтінків (можливо, імовірно, вірогідно, тощо) [3 с. 55].

Велике значення при оцінці фінансової стійкості підприємства відіграє інформація. Для ефективного управління підприємством в умовах кризи недостатньо інформації яка виходить при її обробці традиційними методами. В цій інформації не має необхідних відомостей про зміни в системі, (адже підприємство є система), на які необхідно реагувати негайно, з метою зменшення негативного впливу, тих чи інших факторів. Отже, надзвичайно важливим в цих умовах є дослідження та впровадження безперервної системи моніторингу фінансового стану і на цій основі, об'єктивне та своєчасне встановлення цих змін, які можуть привести до їх кризового стану.

Список використаної літератури:

1. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: [навч. посібник] / Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М. - К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.

2. Говорушко Т. А. Теоретичні аспекти впливу фінансових інструментів на ефективність діяльності підприємств [Електронний ресурс] / Т.А. Говорушко. – Режим доступу:

<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2448/1/97.pdf>.

3. Комазов П.В. Використання методів нечітких множин у процесі ідентифікації економічного об'єкта / П.В. Комазов // Бізнесінформ – 2012 - № 5 – с. 55-58.

4. Куліков П. М. Економіко- математичне моделювання фінансового стану підприємства : навч. посіб. / П. М. Куліков, Г. А. Іващенко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 152 с

5. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - 3-тє вид., випр. і доп. /Г.В. Савицька – К. : Знання, 2007. - 668 с. - (Вища освіта ХХІ століття).

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Герасимчук В. Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”

Шанують сильних і розумних, успішних та багатих. *“Concordia parvae res crescent, [discordia maximae dilabuntur] (Лат.). – У злагоді і малі держави (малі справи) зростають, [при розбраті і великі руйнуються]”*. У списку країн за ВВП (ПКС) Україна з \$339 млрд. (49-е місце серед 190 країн, 2015р.) знаходиться відносно неподалік від Сінгапуру (\$472 млрд., 41-е місце). У вже у списку ВВП (ПКС) на душу населення ситуація протилежна: Сінгапур займає 3-ю сходинку з 185 (\$85253), Україна – на 115-му місці (\$7519). Сінгапуру, невеличкій за територією країні, вдалося упродовж трьох десятиліть з групи найбідніших країн, країн “третього світу” піднятися до когорти найуспішніших економік. Україні ж за чверть віку “вдалося” стати найбіднішою країною в Європі за рівнем середньої заробітної плати в \$160 (у Сінгапурі – \$2616). ВВП (номінал) на душу населення сягнув в Україні 134-ї позначки у світовому рейтингу (2015р.).

Диплом – це ще не освіта. *“Qui bene distinguit, bene docet (Лат.). – Хто добре аналізує, той добре вчить”*. Чи влаштовує нас якість надання освітніх послуг в Україні? Наскільки глибокі знання з математики, фізики, хімії, інших точних наук отримують в школі? Чи входять українські університети до когорти кращих ВНЗ світу? Пишатися лише поодинокими успіхами вундеркіндів? Невже Україна не здатна мати власних ньютонів і нобелівських лауреатів? Система освіти потребує серйозних коригувань. Йдеться про якість освіти. До університету потрібно йти за знаннями, а не лише за дипломом.

Наука. *“Non tam praeclarum est scire Latine, quam turpe nescire (Лат.). – Не так похвально знати латинь, як ганебно її не знати”*. І академічна, і вузівська, і галузева наука котяться донизу. Відсутні замовлення, отже, фінансування. Бюджетом на 2016р. замість передбачених законом 1,7% ВВП на науку виділено 0,2%. Немає економіки, немає й науки. Чи навпаки?

Індустрія. *“Hunc laborem sumas, laudem qui tibi ac fructum ferat (Лат.). –*